

‘800 miljoen euro voor knooppunt Hoevelaken: te mooi om waar te zijn’

De Stentor 18 april 2019

Verkeersminister Van Nieuwenhoven trok dinsdag [de stekker uit de samenwerking tussen Rijkswaterstaat en de wegenbouwers BAM en Van Oord](#). Knooppunt Hoevelaken moet opnieuw worden aanbesteed, omdat het risico op verliezen te groot is. De drijvers zijn zuur, ook voor het verkeer dat de files nog langer zal moeten verdragen.

Marco Willemse 18-04-19, 06:30 Laatste update: 07:08

-
-
- M 1
-

De timing was ironisch. Op het moment dat zich dinsdag op de A1 bij Hoevelaken alweer de eerste avondfile vormde, kwam het nieuws naar buiten dat Rijkswaterstaat de aanbesteding voor de reconstructie van het klaverblad over moet doen. Verkeersminister Van Nieuwenhuizen ontbond het in 2015 gesloten contract met de wegenbouwers BAM en Van Oord uit angst voor kostenoverschrijdingen, die haar departement volgens afspraak zou moeten ophoesten. De bewindsvrouw haalde zo

een streep door de niet eerder vertoonde samenwerking 'vanaf de start' tussen overheid en bouwpartners.

Het was ook te mooi om waar te zijn. In 2011 raamde Rijkswaterstaat de kosten voor het ombouwen van het bekendste en beruchtste verkeersknooppunt van Nederland nog op ten minste 950 miljoen tot mogelijk 1,1 miljard euro. De bouwkosten vormden grofweg tweederde van dat bedrag. Vier jaar later tekent de Combinatie A1/A28 (BAM, Van Oord en ingenieursbureau Arcadis) bij het kruisje voor 420 miljoen euro. Opgeteld bij de 355 miljoen euro die Rijkswaterstaat nodig heeft voor onteigening, grondaankopen en logistiek bleef de investering in het megaproject tot verbazing van vriend en vijand onder de 800 miljoen euro.

Het consortium had bovendien nog een verrassing in petto. BAM/Van Oord honoreerden het complete wensenpakket van de regiogemeenten voor in totaal veertien ingrepen, variërend van nieuwe of verbeterde tunnels en viaducten tot fietspaden en een ontsluitingsweg. Ze konden volgens het consortium, tot de niet geringe tevredenheid van de verkeerswethouders, stuk voor stuk worden gerealiseerd binnen de genoemde 420 miljoen euro.

Weggewuifd

Als er al wenkbrauwen werden gefronst over de fortuinlijke aanbesteding, dan pareerden de bouwers en opdrachtgever Rijkswaterstaat die door te wijzen op de unieke samenwerkingsconstructie. Door de aannemers al in de planfase te kennen en aan tafel te nodigen, viel volgens de partners veel winst te behalen. Door de ingebrachte kennis van BAM/Van Oord en Arcadis werd geen euro gemorst, beklemtoonde Rijkswaterstaat. Dat de wegbeheerder dit keer, in tegenstelling tot anders, het risico droeg voor overschrijding van de bouwkosten werd gedeceideerd weggewuifd. Het financiële raamwerk voor de vernieuwing van knooppunt Hoevelaken was juist door de gezamenlijke aanpak ongekend stevig.

Sinds dinsdag weten we beter. In haar uitleg aan de Tweede Kamer schrijft Van Nieuwenhuizen dat de aannemers bij het aanbreken van de realisatiefase met een beduidend hogere bouwsom voor de dag kwamen. De minister noemt geen bedrag, maar rept wel van een onoverbrugbaar verschil tussen opdrachtgever en uitvoerder. Dat er op zijn minst tientallen miljoenen euro's, maar mogelijk ook 100 miljoen euro of meer, gapen tussen het aanbestedingsbedrag en de reële bouwkosten lijkt geen gewaagde voorspelling. De aanbesteding moet daarom over, aldus Van Nieuwenhuizen, en wel op de klassieke manier, waarbij de aannemer straks het risico op meerkosten draagt.

De ingreep van de minister moet vreselijk pijn doen bij Rijkswaterstaat. De wegbeheerder dacht op rozen te zitten, maar belandde op de blaren. Het unieke concept kan de prullenbak in en de verbetering van het knooppunt pakt duurder uit. Of 2025 wordt gehaald als jaar van oplevering valt met de verbroken samenwerking en de nieuwe aanbestedingsronde ook te betwijfelen.

Amersfoort, Nijkerk en Barneveld moeten ondertussen vrezen voor de binnengesleepte extra maatregelen. Rijkswaterstaat wil niet tornen aan het ontwerp, maar kan evenmin garanderen dat het plan helemaal overeind blijft als de investering opschuift in de richting van een miljard euro. Ook de douceurtjes voor de regio zouden straks wel eens 'te mooi om waar te zijn' kunnen blijken.